

Шпарик О.М.
кандидат педагогічних наук, старший дослідник,
старший науковий співробітник відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України
shparyk.o@gmail.com

КЛЮЧОВІ НАПРЯМИ ІНТЕГРАЦІЇ ТА ГАРМОНІЗАЦІЇ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЄС

У червні 2022 р. ЄС було ухвалено історичне рішення про надання Україні статусу кандидата на членство у Європейському Союзі. Статус кандидата офіційно запускає процес набуття Україною членства в ЄС, і попри війну, Україна триматиме євроінтеграційні реформи країни у пріоритеті.

Наразі Україна вже ініціювала низку заходів, спрямованих на приведення системи середньої освіти у відповідність до європейських стандартів і практик. Водночас актуальними євроінтеграційними завданнями для шкільної освіти залишаються гармонізація навчальних програм та стандартів; підвищення престижу вчительської професії та удосконалення системи підготовки і підвищення кваліфікації педагогів; впровадження багатомовності; модернізація матеріально-технічної бази; децентралізація управління освітою; розвиток цифрової грамотності; забезпечення рівного доступу до якісної освіти тощо.

Огляд наукових досліджень, присвячених інтеграції освітніх систем у Європейському Союзі, засвідчує, що проблематика євроінтеграції у сфері шкільної освіти порівняно з вищою освітою отримує менше уваги дослідників. Зокрема, проблемою євроінтеграції у галузі шкільної освіти займалися О. Локшина [2; 3], О. Денисюк, Т. Дронець, Н. Титаренко, В. Ткаченко [1] та ін. Такі наукові дослідження у сфері шкільної освіти є вкрай важливими для досягнення загальних процесів євроінтеграції та вдосконалення відповідних освітніх політик на різних рівнях.

Метою дослідження є аналіз інтеграції та гармонізації європейської національної шкільної освіти у спільний Європейський освітній простір задля визначення перспективного досвіду для України в контексті її власної інтеграції до європейського освітнього простору.

Розуміння проблеми інтеграції та гармонізації шкільних систем у Європейському Союзі є важливим для контексту розвитку української освіти. Країни-члени ЄС мають історично сформовані національні підходи до організації шкільної освіти, які відрізняються структурою, навчальними програмами, методами викладання тощо. Поряд з національними традиціями, в Європі існує значна культурна й мовна різноманітність. Гармонізація освітніх стандартів та практик, знаходження балансу між уніфікацією та збереженням культурної ідентичності є складним завданням в умовах такого різноманіття і вимагає скоординованих зусиль на рівні ЄС, національних урядів та локальних громад. Втім побудова єдиного Європейського освітнього простору є однією з ключових цілей Європейського Союзу.

Серед ключових в інтеграції та гармонізації шкільних систем у Європейському Союзі можемо назвати такі:

- гармонізація шкільних структур та навчальних програм (зближення структури та тривалості шкільного навчання, узгодження навчальних планів та змісту освітніх програм);
- забезпечення якості шкільної освіти (розробка спільних стандартів та критеріїв оцінювання якості, створення механізмів акредитації та інспектування шкіл);
- впровадження інноваційних методик викладання та оцінювання (поширення кращих практик та обмін педагогічним досвідом);
- цифрова трансформація шкільної освіти (розвиток цифрових навичок учнів та вчителів, використання інноваційних цифрових технологій у навчальному процесі);
- стандартизація вимог до вчителів та підвищення їх кваліфікації (уніфікація вимог до підготовки та сертифікації вчителів, розвиток спільних програм підвищення кваліфікації);

–сприяння академічній мобільності учнів та вчителів (розвиток програм обміну учнями між школами; підтримка перспектив кар'єрної мобільності вчителів); забезпечення соціальної інклюзії та рівного доступу до освіти (впровадження заходів з інтеграції учнів з особливими потребами, створення механізмів підтримки учнів із соціально-вразливих груп);

–посилення управлінської та організаційної автономії шкіл (надання школам більшої самостійності у прийнятті рішень; розширення можливостей для локальних ініціатив та інновацій, залучення батьків, громад та стейкхолдерів до управління школами) тощо.

Ці тенденції відображають спільні прагнення до створення інтегрованого, гнучкого та інноваційного Європейського освітнього простору. Тому їх осмислення та розуміння може стати корисним досвідом для реформування шкільної освіти в Україні. Перспективою для подальших розвідок може бути визначення впливу європейських освітніх ініціатив на розвиток національної шкільної освіти.

Література

1. Денисюк О.Я., Дронь Т.О., Титаренко Н.В., Ткаченко В.В. Реформа НУШ як складова інтеграції української освіти в Європейський освітній простір. *Освітня аналітика України*. 2022. № 4(20). С. 84–97. URL: <http://surl.li/pxjfep>.
2. Локшина, О. (2023). Стратегія європейського співробітництва у галузі освіти і навчання у 2021 – 2030 рр. як євроінтеграційний орієнтир для української освіти. *Український Педагогічний журнал*. № 4. С. 5–17. URL: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-4-5-17>.
3. Локшина, О. (2024). Європейський освітній простір як інтеграційна перспектива української освіти. *Український Педагогічний журнал*. № 2. С. 6–19. URL: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2024-2-6-19>.

Щербина К. Є.

аспірант кафедри соціальної роботи
та менеджменту соціокультурної діяльності
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
kostya.scherbina@gmail.com

ПОТЕНЦІАЛ БІЗНЕС-ПРОЄКТУ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ

Компетентнісний підхід увійшов у систему освіти у зв'язку зі зміною української освітньої парадигми, приєднанням до Болонського процесу, що, у свою чергу, зумовлено загальноєвропейською й загальносвітовою тенденцією інтеграції світової економіки. В сучасному світі, що прямує шляхом глобалізації, здатність швидко адаптуватися до умов міжнародної конкуренції стає найважливішим чинником успішного й сталого розвитку країни.

У зв'язку з постійно мінливими умовами, пов'язаними з пандемією Covid-19, війною в країні, ми вважаємо, що головна місія освітніх закладів різного рівня акредитації полягає в підготовці студентів до усвідомленого й реального сприйняття світу. Слід зауважити, що соціум потребує успішних, конкурентоспроможних випускників, які опанували різні види діяльності та демонструють свої здібності в будь-яких складаних життєвих ситуаціях.

Теоретичні засади реалізації компетентнісного підходу в професійній освіті містяться у працях І. Бежа, Л. Гуцан, О. Пометун, І. Родніної, О. Сороки, О. Якимчук та інших. Теоретико-методологічним аспектам бізнес-планування присвячено наукові праці К. Барроу, Р. Гріфін, Є. Діденко, В. Паламарчук, Ю. Смаковської, В. Чичун та інших.

Метою статті є опис потенціалу проєктивної технології – бізнес-проєкту у процесі професійної підготовки майбутніх менеджерів.

Підтримуємо О. Якимчук у тому, що «однією з найважливіших сутнісних ознак компетентнісного підходу в освіті є те, що навчально-виховний процес набуває максимально